

Netwerk tegen Armoede
Vooruitgangstraat 323 bus 6 - 1030 Brussel / tel. 02-204 06 50 / fax : 02-204 06 59
info@netwerktegenarmoede.be / www.netwerktegenarmoede.be

Naar een nieuwe organisatie van de opvang en vrije tijd van schoolkinderen
Bisconceptnota Vlaamse regering 18 december 2015

4 mei 2016

Vooraf

Het Netwerk tegen Armoede vertegenwoordigt een 60-tal verenigingen waar armen het woord nemen in Vlaanderen en Brussel.

Om onze nota vorm te geven , baseren we ons op input van de overleggroep onderwijs, de overleggroep cultuur , sport en vrije tijd en verschillende overlegmomenten met verenigingen over gezin.

Vanuit deze overlegmomenten werden voorbeelden en ervaringen gevraagd van goede en slechte voorbeelden ter illustratie en aandachtspunten om mee te nemen die belangrijk zijn als er een nieuwe organisatie wordt uitgetekend rond opvang en vrije tijd van schoolkinderen.

1. *Vertrekpunt nieuwe organisatie*

Het Netwerk tegen Armoede vindt dat de nota teveel vertrekt vanuit een patstelling; men heeft vele ambities voor verschillende doelgroepen met erg diverse noden (werkende ouders tegenover kwetsbare gezinnen).

We stellen vast dat kwetsbare gezinnen veel minder gebruik maken van de Buitenschoolse Kinderopvang, aanbod in vrije tijd, aanbod van vrijetijdsactiviteiten op school. We missen handvaten in deze nota om dit ondergebruik recht te trekken.

We geven enkele voorbeelden ter illustratie:

- Op vele plaatsen moet je je lang op voorhand inschrijven voor de BKO. Aangeven op welke dagen je kind komt, moet op meer en meer plaatsen elektronisch en lang vooraf.

- De 'Koraal'speelpleinen uit Antwerpen leggen een bus in die alle kinderen oppikt op ene punt in elke wijk. Dit is een goed systeem, zeker in combinatie met de flexibele manier waarop je kan inschrijven. Jammer genoeg is de dagprijs opgetrokken naar 4 euro.
- Een mama vertelt dat ze kiest om haar dochter op woensdagnamiddag naar de huiswerkbegeleiding op school te laten gaan. Dit is voor haar erg duur en jammer genoeg heeft de begeleiding weinig tijd voor haar kind
- 'Mijn kinderen kregen op school bezoek van enkele leiders uit de jeugdbeweging die hen uitnodigden voor de 'vriendjesdag'. Omdat er nog kinderen van de klas gingen en ze vertrokken van school, zijn mijn kinderen ook gegaan. Zondag zijn ze voor het eerst naar een spelnamiddag geweest en ze waren super enthousiast. Ze mogen nu nog 4 keer proberen voor we beslissen of ze lid worden of niet'.
- 'Mijn zoon is 13 en wou graag basketten, maar was te oud om met de kleintjes te sporten en niet goed genoeg voor zijn eigen leeftijd. Hij kon dus nergens starten en was ook niet meer gemotiveerd om naar iets anders te zoeken.

2. Grote verschillen in toegankelijkheid

We zien op het terrein erg grote verschillen in toegankelijkheid van de verschillende opvang en vrijetijdsinitiatieven. Het uitgangspunt bij alle initiatieven moet steeds de zeven B's¹ van toegankelijkheid zijn. Daarbij is het erg belangrijk om in te zetten op kwaliteit en dit op een goede manier te omkaderen. Dit missen we in de conceptnota.

3. Hoe werken aan toegankelijkheid en kwaliteit ?

3.1. Inschrijvingen

Grote informatiecampagnes om het aanbod bekend te maken, werkt niet. Folders in grote oplage, affiches, ... een maat voor niks.

'Al die folders die je binnenkrijgt, die je overal vindt, je kunt toch niet alles lezen en bijhouden en volgen. Ik kijk daar niet meer naar.'

Het kiezen voor 1 loket om al deze problemen op te lossen, helpt ook niet veel. Deze ervaringen hebben we genoeg uit andere domeinen (sociaal huis, huis van het kind,...). Des te belangrijker is het om op een goede manier toe te leiden naar het aanbod dat er is. Hulpverleners, de school en andere tussenpersonen waar mensen mee in contact komen, kunnen hier een belangrijke rol spelen. Genoeg aanbod op zich is niet voldoende. We zien immers 'brede scholen' met een

---

¹ Betrouwbaarheid, bekendheid, bruikbaarheid, begrijpbaarheid, betaalbaarheid, bereikbaarheid en

waaier aan betaalbaar aanbod, maar dit betekent niet noodzakelijk dat gezinnen hier gebruik van maken.

Uiteraard moet er wel voldoende aanbod zijn in elke regio.

3.2. Financiële toegankelijkheid

Financiële toegankelijkheid is een belangrijke factor voor gezinnen die het moeilijk hebben.

Hoe moet het niet ?

De evoluties binnen de voorschoolse kinderopvang zijn zeker geen voorbeeld te noemen. Daar heerst het principe bestellen is betalen. De laagste tarieven kinderopvang werden opgetrokken.

Hoe kan het wel ?

De Uitpas is een systeem dat algemeen bekend is en dus niet- stigmatiserend. Elke partner neemt zijn deel van de verantwoordelijkheid op zich . Toeleiders die met gezinnen in armoede in contact komen gebruiken vrije tijd als positief aanspreekpunt. Vrijtijdsaanbieders denken na over hun prijzenbeleid en de toegankelijkheid van hun aanbod voor gezinnen in armoede. Er is tevens ook een noemenswaardige financiële korting waardoor participatie haalbaar wordt. Er wordt ook ingezet op duidelijke informatie, richtlijnen over voorwaarden, projzen, doelgroep en aanbod.

3.3. Profiel van de medewerkers

Zoals in alle sectoren is er bij alle medewerkers (vrijwilligers en professionelen) nood aan inzicht in armoede om op een goede en kwalitatieve manier opvang en vrije tijd te kunnen organiseren voor kwetsbare gezinnen. Vorming van medewerkers is hierbij noodzakelijk . Deze vorming is een continu proces, door de grote inzet van vrijwilligers in deze initiatieven.

Ouderbetrokkenheid op individueel en op structureel niveau is noodzakelijk om opvang en vrijetijdsinitiatieven kwaliteitsvol te maken. Ook hier speelt vorming een belangrijke rol, maar ook het organiseren van participatie door de structuur waar het initiatief ingebed is.

3.4. Aanbod

Kinderen laten kennis maken met een aanbod is een belangrijke opstap naar dit aanbod.

Ook de rol van de ouderbetrokkenheid is cruciaal om het aanbod te laten aanslaan.

We vragen wel op te letten met de focus die gelegd wordt op de schoolomgeving. Niet alle kinderen ervaren de school als een positieve omgeving. Wie zich niet welkom voelt op school zal mogelijks zijn of haar vrije tijd hier niet willen doorbrengen.

We pleiten ten allen tijden voor de keuzevrijheid binnen het hele verhaal van de opvang en de vrije tijd. Het kan niet gebruikt worden als stok achter de deur of als dwangmiddel of voorwaarde voor om het even welke hulp of dienst.

4. Vlaams kader

In functie van de lokale regie, is het voor het Netwerk tegen Armoede cruciaal dat er een Vlaams kader is voor de opvang en vrijetijdsinitiatieven van schoolkinderen.

Een Vlaams kader bestaat uit:

- Het oormerken van de middelen
- Criteria over wat te doen met deze middelen en voor wie , met de nadruk op kwaliteit
- Een Vlaams kader voor sociale correcties